

IZHAJA VSAKI DAN
 ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamične številke se prodajajo po 3 mvd., (6 stotink)
 mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu,
 Ajdovščini, Postojni, Dombergo, Solkanu itd.
 Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
 stolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot.
 meter, osemrtice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
 po 20 st. mvd. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za
 naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne osira.
 Naročnina za naslednje leto „Edinosti“ stane: celoletno 24 K, pol leta 12 K,
 tri mesece 6 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvu lista. Nepravilna
 pisma se ne sprejemajo in rokopolis se ne vračajo.
 Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-hranilniški račun št. 841-652.
 Telefon št. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Jubilejne slavnosti na Dunaju.

DUNAJ 17. Na jubilejno slavnost ce-
 sarjevo pošljejo vsi vladarji svoje zastopnike.
 V imenu carja Nikole pride eden velikih
 knezov, v imenu francoskega predsednika Fal-
 lieres pa poslanik Crozier.

Cesar Viljem.

DUNAJ 17. Uradno še ni znano, ako
 pride car Viljem v Pulo. Verjetno je pa, da
 poseti cesar Viljem na svojem povratku s
 Krfa kako dalmatinsko luko, Trst ali pa
 Pulo.

Naslednik grofa Potočkoga.

DUNAJ 17. Tukaj se je razširil glas,
 da je za naslednika grofa Potočkoga določen
 bivši naučni minister in člen gospodske zbor-
 nice vit. Mačeski.

Spor v maloruskem klubu.

LVOV 17. Poslanec Romanczuk položi
 čast predsednika maloruskega kluba. Malo-
 ruski dijaki protestujejo napreč ostro proti
 njegovemu postopanju povedom atentata na
 grofa Potočkoga.

Novi boji v Maroku.

PARIZ 17. „Agence Havas“ poroča iz
 Colom Becher-ja od 16. t. m.: Harkasi so se
 včeraj dvignili, da se podajo v Beni Unif.
 Prišlo je do živahnega streljanja. Tekom boja
 so bili 4 spahi ubiti, 13 pa ranjeno. Spahi
 so se umaknili vzhodno, seboj mrtvece in ra-
 njence. Med mrtveci se nahaja tudi en čast-
 nik. General Vigy je naložil štirim kolonom,
 naj odmarširajo proti rodu Harkas.

PARIZ 17. „Agence Havas“ poroča iz
 Colom Becher-ja: V boju pri Talsasi je od
 kolone Pierrona palo 28 vojakov, mej temi
 en častnik, 100 vojakov je bilo ranjeno, mej
 temi 10 častnikov.

COLOM-BECHER 17. Boj pri Talsasu
 je bil ardit. Francoske čete so razpršile Har-
 kase, jih energično zasledovale več nego 10
 kilometrov daleč. Berberi so ostavili na bo-
 jišču mnogo mrtvecev, ranjenec in jetnikov.

PARIZ 17. Major Pierron poroča, da
 je bilo v boju pri Talsasi ubito le 19 voja-
 kov, 14 ranjenec se je takoj zopet vrnilo k
 četam. Harkasi imajo velike izgube.

PARIZ 17. Ministerski svet, ki se je
 vrnil danes v palači Elysee, se je bavil s po-
 ložajem v Maroku. Minister za javna dela
 Viviani je priobčil, da so bili vsi podjetniki,
 ki so prevzeli državna pristanišča dela v
 Maroku, sodnijsko pozvani, da izpolnijo svoje
 obveze.

PARIZ 17. Glasom nekega brzojavnega
 poročila majorja Pierrona so imeli Harkas
 2000 moč pehote in 300 konjikov.

**Za volitev predsednika v Združenih
 državah.**

NEW-YORK 17. Iz Minnesote javljajo,
 da je republikanski konvent te države posta-
 vil Tafta za kandidata na predsedniško čast.

Dogodki na Ruskem.

Stolipinov brat obsojen.

PETROGRAD 17. Brat ministerskega
 predsednika Stolipina, znani novinar Aleksan-
 der Stolipin, je obsojen na osem dni zapora,
 ker je razžalil ministra za pravosodje.

Knez Nikola se vrača domov.

PETROGRAD 17. Crnogorski knez Ni-
 kola je odpotoval od tukaj s petrograjsko-
 varšavskim vlakom.

Ruska duma.

Govor ministra za unanje stvari.

Petrograd 17. Na dnevnem redu
 današnje seje je bil proračun ministerstva za

unanje stvari. Navzoči so bili ministerski
 predsednik Stolipin, minister za unanje stvari
 in pravosodni minister. V diplomatski loži so
 bili nemški poslanik s soprogo, avstroogrski
 in romunski poslanik ter druge osebnosti.

Za poročevalcem je govoril minister za
 unanje stvari Izvolski.

Minister se je najprej bavil z rusko-
 avstroogrsko pogodbo iz leta 1907 razširjeno
 po miruškega programu. Ta pogodba
 ni v širokih ruskih krogih popularna. Njemu
 se zdi, da se javnost radi tega tako vede
 nasproti tej politični kombinaciji, ker jej niso
 znani nameni te pogodbe. Ako se večina
 interesiranih vevlasti obveže, da ne bodo
 iskale nikakih teritorialnih dobičkov ali pri-
 dobitve v Turčiji, potem je jasno, da bo to
 na Turčijo ugodno uplivalo in da bo lažje
 možno izvesti reforme. Tako so tudi druge
 evropske vevlasti umevale to pogodbo.

Minister je nadaljeval: Oba moja pred-
 nika, ki sta pogodbo podpisala, je vodila po
 moji misli, želja, da se zadobi čim več po-
 trebnih reform za krščansko prebivalstvo in
 da se čim manj možno pri tem izpostavi
 Rusijo nevarnosti mednarodnih zapletajev.
 Tudi menim, da ruska družba podcenjuje
 vspehe reformnega delovanja obeh vevlasti.
 Ministerja je izjavil, da noče naštetih teh vspe-
 hov, ki so jih v svoji govorici potrdili tudi mi-
 nistri drugih držav. Omenja le, da ni bilo
 večih vspehov le radi žalostnih okoliščin, kakor
 je n. pr. še vedno naraščajoča sovražnost med
 balkanskimi narodnostmi. Dogovor z Avstro-
 Ogrsko sem vsprejel kakor dedščino, ki se
 mi je zdela kakor dragoceno jamstvo za mir
 na balkanskem poluotoku. Energično sem si
 prizadeval, da bi v zvezi z Avstro-Ogrsko
 zboljšal položaj makedonskih kristijanov. Po-
 sebno pozornost sem obračal na reformo
 pravosodja. V to svrhu je bil izdelan tozade-
 vni načrt, ki je bil predložen vevlastim.
 Vidite, da sem lojalno poskusil vsa sredstva
 diplomatskega delovanja macedonskim refor-
 mam v prilog. To pa ni imelo doslej popol-
 nega vpeha. Vzlic temu skušam najti sred-
 stev, da se ohrani mir in doseže zaželeni
 vspeh.

Minister se je nato omenil železniški
 projekt na Balkanu, ki ga je v delegacijah
 predlagal avstroogrski minister za unanje
 stvari baron Aehrenthal. Nasproti izvajanjem
 ruskih in inozemskih listov je Izvolski izjavil,
 da je sklenil ne nastopiti poto, na kateri so
 ga sili in protestirali proti načrtu sandžaške
 železnice oziroma tolmačenju člena 25 ber-
 linske pogodbe od strani Avstroogrške ali pa
 dogovora iz leta 1907. Vendar pa ni mogel
 zatistiti oči vspršiti dejstva, da načrt bi-
 stveno spremeni položaj na balkanskem po-
 luotoku. Spojenje bosanskih železnic s tur-
 škimi je važen faktum vnanje politike. Ako
 je tudi gospodarske narave, bo vendar imel
 zelo resne politične posledice. Vsekako je ta
 faktum smatrati kakor dvomljiv dobiček Av-
 stroogrške na balkanskem poluotoku.

Rusija ima, je nadaljeval minister, na
 balkanskem poluotoku le en cilj: povspeše-
 vanje blagostanja posamičnih držav in zbol-
 šanje usode kristijanov v Turčiji. Zato nam
 ni treba zavidati Avstro-Ogrske na pridob-
 ljenem vspehu. Obenem moramo pa delati
 na to, da ne bo to škodilo ni balkanskim
 državam ni kristijanom v Turčiji. Zato
 nismo prišli na dan s protestom, marveč s
 predlogom, da podpiramo vse železniške
 načrte, ki so balkanskemu poluotoku ko-
 ristni.

Konečno moram s posebnim veseljem
 pripomniti, da se je Avstro-Ogrska v načelu
 izjavila za naš predlog, radi česar je vsa
 afeta izgubila svojo važnost. Železniško

vprašanje je pa le postranski element v
 macedonskem problemu. Glavna naloga je
 izvedba reform, ki se jih ne more odlašati.
 Z Avstro-Ogrsko izdelana pravosodna reforma
 je zadela ob nepričakovane težave. Da ne
 otežimo položaja, nismo hoteli porti predložiti
 načrta. In tako so ostale reforme za Mace-
 donijo na polu poto.

Minister se je potem podrobno bavil z
 angleškim načrtom ter je pojasnil, zakaj se
 ni takoj odločno pridružil angleškim pred-
 logom.

Minister je rekel potem mej drugim: Naj-
 bolj interesirana Avstro-Ogrska ni prigovar-
 jala da se uvajanju reform aktivno udeleže
 vse vevlasti ter je v popolnem obsegu vspre-
 jela protunačrt. Pritrđile so tudi Nemčija,
 Francija in Italija. Pričakovati je, da pride
 do sporazuma tudi med Anglijo in Rusijo.
 Rusija podaja jasnih dokazov svoje odkrite
 miroljubne politike. Načela naše politike osta-
 nejo nespremenjena.

Po umorstvu v Lvovu.

Po krvavem činu v nasmetnišveni palači v
 Lvovu je stopilo politično življenje malorus-
 kega naroda v Galiciji v stadij, ki je poli-
 tično in psihično ne le vevleinteresanten, ampak
 tudi težaven, mučen. Svojega čustvovanja,
 razmišljanja se po neustavljivem narodnem in
 političnem mučenstvu svojem Malorusi ne
 morejo potajevati. To čustvovanje jim brani,
 da bi nastopali kakor ostri sodniki proti
 Sičinskemu; z druge strani pa imajo proti
 sebi široko javnost, ki se sklicuje na človeško
 civilizacijo in človečansko čustvovanje.

Ta mučni položaj je kaj dobro označil
 „Polar Tagblatt“, ki izvaja med drugim:
 „Da-li se je moralo žrtvovati ravno grofa
 Potočkoga, to je vprašanje zgodovine. Dobri
 Potocki je bil k večjemu orodje okostenelega
 bipernacionalnega poljskega zistema. On sam
 ni bil zistem, ni bil odgovorni nositelj tiste
 politike, ki pušča, da poljski narod seza po
 brutalizmi, ker je sam po sebi prešibek, da
 bi deloval gospodovalno. Čini, ki izhajajo iz
 obupa ali narodnega fanatizma, so navadno
 nelogični. In nelogično je bilo tudi umorstvo
 namestnika. Je-li s tem Malorusom kaj po-
 magano? Ne! Saj niso sovražne hidre smrtno
 zadeli — k večjemu so jej odbili le eno
 glavo, na mesto katere more vzrasti sto
 družih.

Vendar pa je to krvavo umorstvo bolj
 nego vse evolucije maloruskega stremljenja
 po svobodi obrnilo pozornost na gališke raz-
 mere. In če te razmere dobro prematramo,
 moramo priznati, da imajo Malorusi
 dovolj razloga k obupanu. Galicija
 šteje 7.316.000 prebivalcev. Poljaki, ki imajo
 v deželi vse — vse važne urade, šole, de-
 narna sredstva itd. — pa tvorijo manj-
 šino v deželi. Kajti, razun 900.000
 Nemcev, Židov in pripadnikov družih narod-
 nosti, je Malorusov okroglo 3.350.000 duš.
 In ti Malorusi, ki so po številu druga na-
 rodnost v deželi, nimajo takorekoč nič. Ob
 imenovanjih so prezirani, za vsako ljudsko,
 meščansko ali srednjo šolo se morajo boriti
 kakor da bi bili manjšina, katere željam se
 more ustrezati ali jih odklanjati, kakor da tu
 ni dolžnosti, ampak milost... Sedaj se je
 našel nekdo, v katerem so se vezane energije
 razgrele do — zavretja. In storjen je bil
 zločin. Naj se o stvari sodi kakor hoče:
 Potocki in Sičinski sta bila le statista krvave
 drame v Lvovu — simbolični pojavi! Prva s
 potezami, ki nosijo znake aristokratske samo-
 volje slahčičev, lice poljskega naroda, ki živi
 danes — kakor Madžari — od zatiranja
 družega naroda; druga pojava pa otožnimi,

izstradanimi potezami — z licem Malorusa,
 ki mora še v dvajsetem stoletju posezati po
 nožu, da tolaži svoj kulturni glad.“

Slično označuje tudi maloruski državni
 poslanec vitez Semaka položaj, v katerem
 se nahajajo Malorusi po umorstvu v Lvovu.
 Rečeni poslanec, ki je deželnosodni svetnik,
 je izjavil v pogovoru z nekim novinarjem:
 „Umeti boste moj položaj, kakor sodnika, v
 tem slučaju. Narodno-mislečemu Malorusu, ki
 je obenem avstrijski sodnik, ni lahko iz-
 rekati se o tem. Kakor avstrijski sodnik
 moram obojati umorstvo, kakor Malo-
 rus je umejem. Prišlo je kakor so malo-
 ruski poslanci vedno napovedovali: nezado-
 voljnost in ozlovoljenje sta dosegla tolike
 dimenzije, da je prišlo do tega do česar je
 prišlo.

Izjave rečenega maloruskega poslanca
 imajo pa za nas Primorce še specijalen in-
 teres, ker je bil vpleten v razgovor tudi naš
 tržaški namestnik. Poslanec Semaka
 je namreč črtal paralelo med razmerami v
 vzhodni Galiciji in onimi v Bukovini. Tudi v
 tej poslednji deželi so bile analogne čisto
 jednake razmere kakor v Galiciji, dokler ni
 prišel v Bukovino kakor deželni predsednik
 princ Hohenlohe.

Pred šestimi leti so vladale — tako za-
 trja poslanec Semaka — v Bukovini iste
 razmere kakor v vzhodni Galiciji. Malorusi so
 se borili za enakopravnost izlasti na cer-
 kvenem polju. Na Dunaju pa ali niso hoteli
 umeti tega boja njihovega, ali ga res niso
 umeli. Tako je bil brzkone le goli slučaj, da
 je centralna vlada poslala v Bukovino kakor
 deželnega predsednika izbornega moža,
 ki se je — čim je spoznal žalostni položaj v
 deželi — postavil na stališče: suum cuique!
 Trdno držeč se tega stališča si je prizadeval,
 da bo enaka pravica obema narodnostima
 (Romunom in Malorusom). S posebnim vese-
 ljem je bila pozdravljena njegova volina pa-
 rola: smrtlen sovražnik je bil vsakemu vpli-
 vanju političnih upravnih uradnikov na volitve.
 Ta izborni mož je bil princ Hohenlohe,
 sedanji namestnik v Trstu. Še sedaj ga imajo
 kmetje v Bukovini v najboljem spominu kakor
 „kneza mira“, ker njegova zasluga je da
 vladajo sedaj v Bukovini znosljivi odnosi.

Dalje pripoveduje posl. Semaka, kako je
 vse obžalovalo odhod princa Hohenlohe iz
 Cukovine. Na vseh postajah je jemalo ljud-
 stvo od njega slovo, na meji so mu malo-
 ruski kmetje izročili zahvalno adresno. Ob tem
 slovesu so solze rosile iz oči — na obeh
 straneh. To je dokaz — vsikla rečeni po-
 slanec — da zna maloruski narod biti hva-
 len za človeško in pravično postopanje ž
 njim ter da ni nikaka „divjaska čreda“.

Imamo torej pred seboj najbolje spriče-
 valo našemu namestniku. In da je to spriče-
 valo pošteno zasluženno, moremo verovati tem
 bolj, ker se dobro spominjamo, da se je ob
 odhodu princa Hohenlohe na vseh straneh v
 Bukovini govorilo pohvalno o njem. Takega
 najboljšega spričevala mu mi v Primorju —
 njegova Jasnost naj nam oprosti to lojalno
 odkritost — ne moremo še pisati. Prizna-
 vamo sicer radi in štejemo že to kakor velik
 korak na bolje, da se sedanji naš namestnik
 ugodno razlikuje od svojih prednikov s tem,
 da zna sam in neodvisno — misliti,
 česar predniki niso mogli, — bodi, da jim je
 nedostajalo potrebnega intelekta, bodi, da so
 jih vezale — druge okolnosti. Tudi smo uver-
 jeni, da je v g. namestniku najboljše volje, da
 bi spravil kurz vladne politike v Primorju s
 starega izvoženega tira in da bi se pravi-
 nejše dehla luč in senca. Splošno ga dela
 simpatičnega tudi njegovo demokratsko, zares

njegov spremljevalec spoštljivo pazil. Očitno
 je bilo, da je bil to džigit, ki je že več ko
 enkrat videl Ruse v vse drugačnih razme-
 rah, in da ga zdaj na Rusih ni nič izne-
 najalo niti ne zanimalo.

Olenin je stopil k mrtvecu in si ga
 hotel pogledati, a brat ga je ošinil z mir-
 nim, zaničljivim pogledom izpod obrvi in
 kratko in srdito nekaj rekel. Ogleduh je
 hitel zakriti s čerkesko obraz ubitega.
 Olenina je iznenadil dostojanstveni in
 strogi izraz na džigitovem obrazu; hotel
 je začeti z njim razgovor in ga je vprašal,
 iz kakega ašla je, a Čečenec ga je jedva
 pogledal, zaničljivo pljunil in se obrnil
 proč. Olenin se je tako začudil temu, da
 se gorjanec ni zmenil zanj, da si je raz-
 lagal njegovo ravnodušnost le z neum-
 nostjo ali neznanjem jezika. Obrnil se je
 k njegovemu tovarišu. Ta, ogleduh in tol-
 mač, je bil takisto raztrgan, a je imel
 črne, ne rdeče lase, jako bele zobe in iskre
 črne oči, pa bil sila živahe. Rad se je
 spustil v razgovor in je poprosil za ci-
 gareto.

„Bilo jih je pet bratov,“ je pripove-

doval ogleduh, ki je zelo lomil ruščino;
 „to je že tretji brat, ki so ga ubili Rusi;
 samo dva sta še ostala. On je džigit,“ je
 pravil ogleduh, kazoč na Čečenco. „Ko so
 ubili Ahmed-hana (tako je bilo ime ubi-
 temu Abreknu), je on sedel na onem bregu
 v trstju; vse je videl: kako so ga polo-
 žili v čoln in pripeljali na breg. Sedel je
 tam do noči; hotel je starega ustreliti, a
 drugi niso pustili.“

Lukaška je pristopil in se usedel k
 njima.

„Iz katerega ašla je bil?“ je vprašal.
 „Tam, v onih gorah,“ je odgovoril
 ogleduh in pokazal čez Terek, na sotesko,
 zavito v modrikasto meglo. „Poznaš Su-
 juk-su? Kakih deset verst zadaj bo.“

„Ali poznaš v Sujuk-su Girej-hana?“
 je vprašal Lukaška, ki je bil vidno pono-
 sen na to znanje. „Moj prijatelj je.“

„To je moj sosed,“ je odvrnil ogleduh.
 „Vri možak!“ je rekel Lukaška in
 začel, očividno z velikim zanimanjem, po-
 govor s tolmačem v tatarskem jeziku.

Kmalu nato sta prihajala stotnik in
 vaški župan s spremstvom dveh kazakov.

Stotnik, eden novih kazaskih častnikov,
 je pozdravil kazaka; a nihče mu ni za-
 klical v odgovor, kakor pri armadi: „Ze-
 limo zdravja, Vaše blagorodje!“ in le ta
 ali oni je odzdravil s prostim poklonom.
 Nekateri, med njimi Lukaška, so vstali in
 se postavili v fronto. Narednik je javil, da
 je na postu vse v redu. Vse to se je zdelo
 Oleninu smešno, kakor bi se ti kazaki
 igrali vojake. A formalnost je skoro prešla
 v pristo občevanje, in stotnik, ki je bil
 takisto spreten kazak kakor drugi, je
 začel govoriti v gladki tatarsčini s tolma-
 čem. Napisala sta z županom neko listino,
 jo izročila tolmaču, prejela od njega denar
 in stopila k trupu.

„Gavrilo Luka, kdo je od vas?“ je
 vprašal stotnik.

Lukaška je snel kučmo in pristopil.

„Poslal sem o tebi raport na polkov-
 nika. Kaj bo, ne vem; predlagal sem te
 za križec; za podčastnika je še prezgodaj.
 Ali znaš brati in pisati?“

„Prav nič.“

(Dalje.)

PODLISTEK.

58

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Kazaki so ga sprejeli hladno. Stopil
 je v vežo in si prižgal cigareto. Kazaki so
 se malo zmenili za Olenina, prvič zato,
 ker je kadil cigareto, drugič pa radi tega,
 ker so imeli ta večer drug obisk. Iz gor
 so bili prišli z ogleduhom sovražni Če-
 čenci, sorodniki ubitega Abreka, odkupiti
 truplo. Čakali so na kazasko oblastnijo
 iz vasi.

Brat ubitega, visok, postaven mož, z
 obstriženo, rdeče pobarvano brado, je, če-
 prav je imel raztrgano čerkesko in kučmo,
 bil miren in ponosen kakor kralj. Bil je
 ubitemu Abreknu zelo podoben. Nikomur
 ni privoščil pogleda, ne enkrat se ni ozrl
 na mrliča; sedel je čepč v senci in samo
 kadil pipo in pljuval, pa včasih izpustil
 nekaj ukazujočih goitnikov, na katere je

liberalno, tako-le prav — nebirokratsko nastopanje, kakor je redko nahajamo pri avstrijskih državnih funkcionarjih. Ali dejani, pravih odločnih dejanj, ki bi debeli denar poštene volje in dobrih namenov menjavala v drobni praktične veljave — tega še manjka.

Gospod namestnik je prišel na glas nekakega specialista za mirjenje in blaženje narodnostnih in političnih bojov. Naša iskrena želja je, da bi tudi pri nas v Primorju z vspehi utrdil ta glas in da bi se k priznani simpatičnosti njegove osebe pridružila tudi opravičena hvaležnost na tem, da se je v medsebojnem življenju obeh narodnosti v deželi uveljavil princip politične in narodne enakosti ter najrazsežnejše ustavne svobode.

Utrdbe ob italijansko-avstrijski meji.

„N. Tirol. Stimmen“ pišejo o tem nastopno: Kakor znano dela, neutrujena severovzhodna meja posebne preglavice Italijanom, ki se boje avstrijske invazije. Da zamaše različne „luknje“ in da umolknejo pritožbe, je pričela Italija z vso vmeno graditi tik ob avstrijski meji nove zapiralne forte. Še le nedavno so postavili prve temelje takemu fortu ob gorenji Piavi. A zaostati ne sme tudi črta ob Soči. Pri Stupici dolini Nadiže na nizkem razstrstu 1543 metrov visokega Matajurja bo v kratkem času stala zapiralna utrdba, ki ima namen, da zabrani prehod iz Avstrije v Italijo in ki bo blizu ceste, ki vodi v Videm. Drugo utrbo v Julijskih Alpah zgradijo v Ucciei, v samotni dolini v gorovju, v Rezijski dolini, ki bo varovala prehod iz Soške doline v Kanal del Ferro. Razum tega se pojačijo tudi garnizije v Vidmu in Palmanovi. Staro popolnoma zamenjano rimsko cesto, ki vodi od Timava v Karnijskih Alpah v Ziljsko dolino in ki je velike strateške važnosti, obnove popolnoma v nje prvem delu do Sappada tako, da bo po stari rimski cesti možno prevazati tudi težke topove.

In če z druge strani opazujemo premikanje in nameščanje garnizij ter razne druge odredbe na avstrijski strani, potem se je težko vzdržati vsklika, da smo si z Italijo zelo, zelo čudni prijatelji in celo zavzniki!!

Baron Beck — previden mož.

Meseca decembra je umrl predsednik upravnega sodišča na Dunaju, grof Friderik Schönborn. A še danes, po 4 mesecih, ne le da ni še imenovan novi predsednik, marveč se niti ne govori nič, kdo bo nasledoval grofa Schoenborna na upravnem sodišču. To se mora čudno zdeti tembolj, ker se ta vakanca na rečni visoki sodni instanci jako neprijetno občuti radi tega, ker je senatni predsednik dr. vitez Alter bolan na očesih in ne more uradovati in je tudi senatni predsednik na dopustu radi bolehnosti. Zakaj se torej nič ne govori o nasledniku grofu Schoenbornu? To je bila doslej zagonetka. Sedaj pa je prišla razrešitev. Rečeno mesto je rezervirano za barona Becka. Stvari so se začele nekam nevarno zapletati, valovje češko nemškega spora se peni ježno in prav lahko se zgodi, da pogoltno ministrsko ekzistenco barona Becka. Sedanji predsednik se je dal zavesti v usodno pogrsko, ko je vsaki svoj ukrep nasproti opravičenim zahtevam naroda češkega proglasil odvisnim od privoljenja Nemcev. Ti poslednji pa so postali že tako razbrzdani in samopasni in se nahajajo naravnost v takim duševnem razpoloženju, da niti misliti ni na to, da bi ne postavili svojega jezega veto proti vsaki pravici in pravičnosti nasproti Slovanom. Posledica temu nemškemu vetu je sedaj revolucija nemških sodnikov na Češkem proti pravu češkega jezika, a ta revolucija proti zakonu je izzvala viharo ogorčenje med češkim narodom, kakoršnjega že dolgo ni bilo. K vsemu pa se je pridružilo nemško beasilno — tudi posledica objektivnosti in razbrzdanosti — proti češkim predstavam na Dunaju.

Tako je postala situacija skrajno napeta da je težko več misliti na mirno razrešitev. Baron Beck je uklonil glavo pred nemškim veto, a s tem je utaknil lastno glavo v zanjko, ki mu vedno bolj stišče vrat in ga hoče udušiti.

Nikakor čudo torej, če ga obhajajo smrtno slutnje ter si hoče poskrbeti kotiček miru na mestu mastno plačanega predsednika upravnega sodišča. Baron Beck pač ni le dober birokrat, fin govornik in spreten taktik za parlamentarnimi kulisami, ampak tudi — previden mož!!

Košut u Bosni.

Minister Košut je prispel v četrtak v Sarajevo. Na kolodvoru ga je viharo pozdravilo več število Srbov in mohamedancev. Včeraj je Košut odpotoval v Dubrovnik. Iz Dubrovnika zatrjuje, da potuje Košut inkognito in da nima njegovo potovanje nikakega političnega značaja. Vzhle temu „inkognito“ so o Košutovem potovanju doznale v Sarajevo vse oblastnijske in vse prebivalstvo.

Narodnostno vprašanje na Ogrskem.

Bivši ogrski ministerski predsednik baron Banffy obelodanil je nedavno v „Pester Lloyd“ članek, v katerem se po znanem načinu bavi z narodnostnim vprašanjem na

Ogrskem. Na ta članek je najprej reagiral poslanec ogrskih Sasov dr. Schüller, a pred par dnevi se je v „Pester Lloyd“ oglasil tudi srbski poslanec dr. Polit.

Takoj v začetku navaja dr. Polit besede, ki jih je izrekel povodom razprave o volilni noveli leta 1874, da se mora namreč Ogrska v svoje demokratizaciji pretvoriti v Švico ali pa prestane obstojati. Vendar ni pri tem mislil na kantonski švicarski sistem, ker bi se ta protivil zgodovinskemu razvoju Ogrske. Pač bi morale narodnosti v posrednih županjah doseči jezikovno in narodno svobodo. Narodnostno vprašanje na Ogrskem ni državno niti jezikovno, ampak popolnoma upravne naravi. To stališče so narodnosti zastopale l. 1868, a tudi povodom svojega kongresa leta 1895.

Ne prigovarjam, — pravi Polit — da madjarskemu narodu pripada pravica hegemonije vodstva v Ogrski. Ne pristojajo mu pa gospodstvo, dominiranje. Madjarskemu jeziku pristojajo prednost, ali ta prednost ne sme obstojati v brezobzirnem uničevanju jezika posrednih narodnosti. Narodnostim očititi centristične tendencije, je smešno in brezsmiselno. S časom, ako bi se sedanja politika nadaljevala, bi moglo priti tudi do tega, toda krivda pade na stran Madjarov.

Zapanje bo treba reorganizirati prej ali slej. Splošna volilna pravica provzroči to, kajti demokratska Ogrska ne bo mogla obstojati ob sedanjem sistemu.

Povišanje častniških plač.

Viši vojaški krogi na Dunaju razpravljajo sedaj o posetu barona Aehrenthala v Budimpešti in zdi se, da so povsem dobro informirani o položaju na Ogrskem. Isti zahtevajo sedaj srednji pot za rešitev častniških plač ter so že pripravljeno odredi se, da se jim to povišanje podeli za nazaj počenši od 1. januarja t. l., ker upajo, da bo v tem slučaju ogrska vlada raje pristala na povišanje plače.

Hrvatska.

Perfidna igra barona Raucha.

„Pokret“ označa postopanje Rauchovo nasproti hrvatsko-srbski koaliciji kakor perfidno igro. Očita koaliciji stvar, ki jih zakon označa kakor najtežji zločin. Ko pa bi imel podati dokaze za svoje trditve, podaja izjavo, da ni mislil tega tako, ampak drugače ter daja po svojih glasilih — dalje obrekovati!

Ze večrat je Rauch — nadaljuje „Pokret“ — pogazil bansko dostojanstvo, ali da na banski stolici sedi človek, ki je označen kakor lažnjivec, denuncijant in obrekovalac, ne da bi dal zadovoljivega zadoščenja, ali pa podal dokazov za svoje trditve: s tem je najhujše pogaženo bansko dostojanstvo. Tudi odločujoči krogi monarhije bi morali naložiti Rauchu, da toži srbske poslance in spravi afero na čisto. S tem bi napravili uslugo monarhiji. Tudi krona ne bo mogla in ne bo hotela zadovoljiti se z Rauchovo izjavo, ker v interesu svojega ugleda ne sme dopuščati, da nje zaupnik in namestnik v Hrvatski ostane še nadalje človek, ki se mu je odkrito zalulalo v obraz, da laže, da obrekuje in denuncira, ako ne dokaže teh svojih obtožb. Tudi vsa hrvatska javnost — brez razlike političnega mišljenja — mora prisiliti Raucha, da ali dokaže in tako odpravi s sebe zlg lažnjivca in denuncijanta, ali da odstopi kakor neverden, kakor človek, ki brez dokazov obdoljuje narodno zastopstvo.

Včeraj pa se je zgodila nečuvstvena stvar. Baron Pavel Rauch je pozval predsednika srbske samostojne stranke dr. Medakovića na dvoboj. Ker torej ne more odgovoriti na uničujoče napade srbske samostalne stranke z argumenti, pa se zateka k orožju, in kakor se zdi, na povelje iz Dunaja. Njegovi priči sta polkovnik Korde in Jurij Jelčić. Predsednik dr. Medaković je sprejel poziv in imenoval svojima sekundantom posl. Lorkovića in majorja Mihaela Uzelac. Obojestranski zastopniki so se včeraj prvič sešli v sejo.

Ogrska.

Wekerle na Dunaju.

Kakor javljajo iz Budimpešte, se poda dr. Wekerle takoj po Veliki noči na Dunaj, in ž njim oba državna tajnika Szterenyi in Popovics, da položita prisego kakor novonovonovana tajna svetnika. Wekerle bo o tej priliki v posebni audijenci obvestil cesarja o vspehu svojih posvetovanj z Aehrenthalom in o stadiju vprašanja o povišanju častniških plač.

Ogrski Nemci.

Nemci v južni Ogrski, ki so doslej pripadali pangermanakemu gibanju, kažejo neko gibanje, ki gre za tem, da se pridružijo ostalim narodnostim.

Organizacija disidentov.

Stranka 48. leta namerava takoj po Velikonoči zaprijeti akcijo po vsej deželi ter prirejati po vseh večjih mestih shode in izvesti organizacijo stranke.

Drobne politične vesti.

Razsodba o jezičnem vprašanju. Okrožno sodišče v Hebu je neki češki priziv rešilo nemški. Češka stranka se je proti temu pritožila na najvišje sodišče. To je sedaj razsodilo, da mora okrožno sodišče češki priziv rešiti v češkem jeziku.

Črnogorski knez Nikola je dobil od carja Nikolaja v dar en milijon rubljev za potrebe Črnogore. Ob enem mu je car obljubil podporo za gradnjo železnice Sv. Ivan v Medui — Bar.

Novi načelnik italijanskega generalnega štaba. Ne mesto generala Saletta, dosedanjega načelnika italijanskega generalnega štaba bo, glasom vesti iz Rima, imenovan general Pollio, ki je bil svoječasnno vojaški ataše pri italijanskem poslanstvu na Dunaju.

Nasi izključen iz reda. Svet italijanskega reda Sv. Mavricija je izključil iz reda bivšega ministra Nasia.

Bolgarski knez Ferdinand namerava s svojo soprogo kneginjo Eleonoro v kratkem obiskati ruski dvor. V tem slučaju bo knežjo dvojico spremljal minister za zunanje stvari general Paprikov.

Demonstracija v parlamentu proti Malorusom. — V lovskih političnih krogih se govori, da priredi poljski klub pri otvoritvi parlamenta velike demonstracije proti Malorusom.

Volitve v Bolgarski. Iz Sofije poročajo, da so agitacije za predstoječe volitve nenavadno živahne. Vsak čas prihaja do spopadov med Cankovisti in Stambulovisti.

Nezadovoljstvo v češki agrarni stranki. — „Narodni Listy“ javljajo, da ni češka agrarna stranka zadovoljna z ministrom-rojakom Prašekom, in da se je radi tega bati, da pride do krize.

Znižanje portugalske civilne liste. Portugalski državni svet je sklenil znižati civilno listo za 40 odstotkov, apanažo obem kraljicam za 1 in pol milij. Kralj je dobival doslej od civilne liste štiri milijone.

Konferenco s podpredsednikom maloruskega kluba, Wasilkom je imel v četrtak zvečer ministerski predsednik baron Beck. Konferenca je trajala dlje časa. Wasilko je odpotoval včeraj v Italijo.

Dnevne vesti.

POZOR! Ker bodo jutri radi praznika vse tobakarne zaprte, prodajal se bo naš list samo pri vratarju »Narodnega doma« in na južnem in državnem kolodvoru.

V ponedeljek pa se bo prodajal po vseh tobakarnah.

O odložitvi vodstva osrednjega semenišča v Gorici, o katerem smo pisali v predvčerajšnji številki našega lista, se bavi tudi „Soča“ in sedaj ni dvoma več, da se je dosedanji vodja in prelat prečast gosp. dr. Josip Gabrijelečič, ki je vodil oni zavod v občno zadovoljnost nad četrt stoletja, naveličal, ker so postale razmere na semenišču neznosne.

Ne vemo še, kaj je dalo povoda k temu. Gotovo pa je, da so morali biti hudi in težki vzroki, ker drugače bi mož, kakoršen je bil dr. Jos. Gabrijelečič, ne bil odložil vodstva sredi leta.

Kakor se nam poroča, se je omenjeni vodja pred kratkim javno izrazil, da se vsprejemajo v osrednje semenišče v Gorici osebe, ki ne spadajo v semenišče in ki bise ne smeje nikdar držati v takem zavodu, a on da mora molčati k temu! Če je temu tako, potem ni čuda, da se je dosedanji vodja naveličal.

Radovedni smo le, iz katere škofije neki so bili sprejeti oje gojence. Morda celo iz Tržaške? Ko nam bo več materiala na razpolago, spregovorimo še o tem.

Kako so malenkostni! Prejeli smo: V magistratnih uradih imajo nalepljene razne naredbe in odredbe, zadevajoče vse prebivalce mesta in okolice. Magistrat razglašja vse le v laškem jeziku, vlada pa postavlja na prvo mesto nemščino (katere v Trstu ni potreba, ker nemški ni deželni jezik v Trstu), na drugo mesto italijanščino in na zadnje slovenščino.

Kakor da slovenski jezik ni dovolj ponižan s tem, da se ga postavlja na zadnje mesto, si dovoljuje magistratna gospoda podvijati slovenski tekst pod laškega (odresati si ga menda vendar ne upajo?)!! To malenkostno, grdo igro igrajo po vseh magistratnih uradih, o čemer se lahko prepriča vsakdo. Tudi tam, kjer polirajo nase žulje v obliki raznovrstnih davkov — tudi tam skrivajo Slovencev odredbe in zakone, izdane po c. kr. oblastnih! Običajno obhaja človeka sveta jeza, ko opazuje take uradne zlobnosti! Jaz pa ohranjam mirno kri, ker se čutim vzvišene nad tako pritlikavo politiko mestnih organov. Grenko pa je, da moramo mi plačevati ogromne davke v roke ljudij, ki imajo v sebi — da si nas potrebujejo, ker se rede tudi z našimi žulji, toliko bedarije in zlobe, da skrivajo razglase, namenjene našemu ljudstvu. Ti ljudje so pač veliki — otroci! Radoveden sem, je-li znano mestnim očetom, davkarji ali celo namestništvu o podvajanju slovenskega teksta na uradnih razglasih? Ali bi se moglo dati tej objestni gospodi še eno lekcijo s tem, da bi se jim sploh odvzelo vsako pobiranje davkov? No! Tudi če nas skrivajo na papirju — jim mi vseeno rasemo čez glavo in jim bomo še rasli!

Davkoplačovalci.

Šola mržnje. Tako označa „Omnibus“ konferenco, shode itd naše socijalne demokra-

cije. Žal le, da je ta huda obdolžitev več nego opravičena. Kdor je kedaj prisostvoval kakemu socijalističnemu shodu, mora priznati, da je puljski list izgovoril le suho resnico. Celo predavanja, ki niso v nikakih zvezah z vsakdanjimi političnimi boji, recimo o literaturi ali o zgodovinskih dogodkih se izrabljajo za izbruhe mržnje in sovražstva do strank ali celo do oseb, ki ne pripadajo k socijalni demokraciji. Tako se zavaja nerazsodnega delavca, ki ne razlikuje med svobodo in objestnostjo, da meni, da mu je proti njim, ki se mu jih slika kakor sovražnike, vse dovoljeno. Tako se interes delavca zlorablja v strankarske namene.

In ta socijalistična mržnja ne prizanaša ni malo tudi ljudem, ki so znani po plemenitosti svojega mišljenja in čustvovanja, ki so notorični iskreni prijatelji delavstva. Klasičen izglede za to je gonja, ki jo socijalisti sistematično uprizarjajo proti dru. Laginji. Postopanje tega moža v komisiji za puljsko volilno reformo je bilo tudi se stališča interesa proletarijata neoporečno, kajti ravno on je zahteval čim najvažnejše zastopstvo delavcev.

Ali zastoj, za socijaliste je tisti prijatelj delavstva ki je — socijalist, pa če tudi ni ničesar storil za korist proletarijata. Seveda, s takimi zgrešenimi kriteriji se socijalistična masa ne more povzdigniti nad nizke strasti in slepo sovražstvo.

Volitve za obrtno sodišče. Od 22. do 29. aprila (vseviš nedeljo 26.) bodo od 9. zjut. do 2. pop. razst. v drugem nadstr. občinske liste vpravičencev k volitvam prisodnikov in namestnikov za obrtno sodišče in dotično prizivno sodišče. Reklame proti volilnem listam je vložiti v omenjenem roku od 22. do 29. aprila, ustmeno v lokalu, kjer so razstavljene liste, ali pismeno na magistratni protokol, naslovljene na g. župana. Reklamacijam, s katerimi se zahteva svoj vpis v listo, je priložiti dokumente, ki dokažejo vpravičenost te zahteve. O pravočasno vloženih reklamacijah odloči obrtna oblast prve instance (c. kr. nam. svetnik.)

Matica Hrvatska. Ta teden so se začele razpošiljati knjige „Matice Hrvatske“ za leto 1907 (sed. knjig, med njimi tudi „Kolo hrvatskih umjetnika“ z 10 barvnimi slikami in „Slovenske novele in povesti“ od Levstika do Krnika.) — Matica Hrv. je poleg teh redovitih knjig, ki jih daje vsi členi, v svoji „Mali knjižnici“ izdala še „Uredbo vsemira“, po Scheinerju prevedel dr. Kučera, in „Prometna politika uobče i ugarska prometna politika u Hrvatskoj“ (vsaka teh dveh knjig stane za člene 50 stot.) končno še Ovidijeve Metamorfoze, prevedel T. Marečić (cena za člene K 250), in pa drugi letnik smotra „Glas Matice Hrvatske“ (za člene K 150). — Tistim členom, ki so za „Kolo hrvatskih umjetnika“ v smislu ene prejšnjih objav doplačali 2 K, se ta vsota vračuna za l. 1908., ako mesto tega ne žele obeh zvezkov „Mala knjižnica“ in „Glasa Matice Hrvatske“, ali Ovidijevih „Metamorfoz“, oboje z doplačilom 50 stot. — Členerina „Matica Hrvatske“ za Slovence je 4 K in se pošilja poverjeniku „Matice Hrv.“ ali naravnost v Zagreb.

Za razsvetljava „Divaške velenice“, ki se bo vršila velikonočni ponedeljek ob vsakem vremenu, se vrše prav pridno vse priprave. Tržaška podružnica S. P. D. se ni bala strokov in je poskrbela, da bodo vsi večji prostori jame razsvetljeni acetilensko lučjo.

Popravila so se tudi razna pota, tako, da se bo nudila slavn. občinstvu ob posetu tudi večja udobnost. — Prič bo letos na razpolago obiskovalcem tudi „s p o m i n j s k a knjiga“, katere podpisni in opombe pričajo o presenečenju te res prekrasne podzemsko jame.

Divjaški rodoljubi pa, in to v prvi vrsti narodne gostilne pri g. Rebcu, Magajni, mesarju in druge, so poskrbele za pristno izvrstno kapljico, kjer bodo izletniki najboljše prostoreženi.

Občni zbor „Matice Slovenske“ bo v ponedeljek, dne 25. maja ob 8 uri zvečer v veliki dvorani ljubljanskega „Mestnega doma“. — V smislu § 4., točke b) društvenih pravil naj cenjena gospoda društveniki eventuelne samostalne predloge blagovolijo prijaviti odboru vsaj 14 dni pred občnim zborom (do 11. maja).

Za odbor: dr. Ilešič, predsednik.

Družbi sv. Cirila in Metodija po 20 vin. od hl. na Kranjsko prodanega piva bodo dajala začeni s 1. aprilom t. l. češka akcijska pivovarna v Budjevojicah. Čim veči konsum tega piva, tem večja korist naši družbi, našemu narodu!

Računske listke družbe sv. Cirila in Metodija so nadalje naročil sledeče tvrdke: Anton Vrbancič, gost, Čatnž p. Velka Loka; Ida Žihova, tajnica žen. druž., Gorica; Ivan Maseli, prof., podr. blag., Novomesto; rest. „Seidel“, Ljubljana; Ant. Zrimšek, gost., Koseze; Ivanka Kimovec, gost. „Pri Lipi“, Ljubljana; Ivan Gleščič, Gorica; Mici Lampe, gost. „Pri Križu“, Ljubljana; Ivan Benčina, Stari trg pri Ložu; hotel „pri Malicu“, Ljubljana; Fanci Boštjančič, gostilna pri „Pepetu“, Ljubljana; Kališek, gost. Fužina; R. Škarja, Mirna, Dolenjsko; R. Salaba, Braslovce; Ana Stopar, hotel „Ilirija“, Ljubljana.

Družba sv. Cirila in Metodija v Ljubljani naznanja, da je uposlala meseca marca t. l. ženska podružnica v Ajdovščini 100 K in moška podružnica istotam

200 K kakor pokroviteljstvo. Toliko v pojasnilo k zadnjemu izkazu.

Tržaška mala kronika.

Požar v livarni Holtovi. O velikem požaru, ki je izbruhnil predsončnem v livarni Thomas Holt smo poizvedeli sledeče podatke, ki popravljajo nekoliko, kar poročajo drugi včerajšnji listi.

Požar je izbruhnil vsled kake iskre, ki se je zakresala iz glavnega stroja, obdanega od lesenega tramovja. Od tod se je požar razširil na delavnico modelistov in mizarjev in je uničil tudi stanovanje čuvaja.

Škode ni mnogo nad 100.000 K. G. Holt se je s hvalevredno naglostjo že včeraj zmešnil s tveško Galatti, da mu ista preskrbi dva motorja, ki ob enem z rezervnim strojem in z rešenimi strugarskimi orodji bosta dajala dovolj dela vsaj polovici prej zaposlenih 120 delavcev. Že 30 istih je včeraj začelo zopet delati deloma v kotlarni, ki je ostala nedotaknjena, in deloma na krovu nekega parnika, ki se reparira za račun tveške Holt.

Poskušeni samomor. Včeraj zjutraj okoli 7.50 zaprosilo se je zdravniško postajo za pomoč neki Ani Carapresi, 56-letni starki, ki stanuje v ul. Scuole Nuove št. 20. Ista je parkrat poskusila storiti konec svojemu življenju, najprej s tem da je hotela piti karbolne kisline, in ko so jo na tem ovirali, da se je pripravljala skočiti dol z okna. Zdravnik je dal nesrečnico, ki je duševno abnormalna, prenesti v opazovalnico.

Nečloveški sin. Aretiran je bil včeraj popoldne v ulici S. Maurizio natakari Ugo Faidiga, star 17 let, ki je pretepel svojo lastno mater, ker mu ni hotela izročiti denarja za krokarijo. Zlobni dečko je zažugal tudi drugim osebam, ki so priskočile materi v pomoč.

Pijanec v vodi. Mož, ki se je opotekal včeraj strašansko pijan na bregu kanala, je kar na enkrat med svojo čudno hojo zgabil ravnotežje in s štrubunknil v morje. Redar s pomočjo drugih ljudi je istega, imenom A. Toffolo, izvelkel iz slane vode. Pijanosti ni bilo več.

Poskušeni samomor. Eliza Cardus, stara 24 let, je poskusila včeraj ob 9 uri storiti konec svojemu življenju preževši si žilo na levi rami. Prišel je zdravnik iz „Igea“, ki ji je rešil življenje.

Poneverjenje. Gospod Ivan Grando, vinški trgovec v ul. Fonderia, je imel v službi kakor težaka bivšega zidarja Josipa Pacor.

Ta je prodal za račun gospodarja dva sodčka in dve veliki steklenici vina nekemu krčmarju v ul. Fabio Severo. Izkupilo K. 90 si je sam za se pridržal. Pridržal si je tudi drugih 68 K. od računa, poravnane v njegove roke, in še 40 K., ki mu jih je gospodar izročil, da bi poravnal račun plinarne. Nezvesti služabnik je potem zginil. Včeraj je g. Grando ovadil stvar policiji in goljuf je bil aretiran.

Koledar in vreme. — Danes: Velika sobota. — Jutri: Velika noč. (Ustajenje Gospodovo. — Temperatura včeraj ob 2 uri popoldne + 17 Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, spreminljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Posamične padavine.

Društvene vesti.

Kolesarji!

naznanja, da ima jutri svoj izlet v Gorico; odhod iz pred društvenih prostorov, Via Stadion 19, točno ob 6 uri zjutraj.

Naznanjamo, da se društveni znaki in čepice dobivajo pri blaginiku Antonu Podbrščeku v društvenih prostorih ali pa Via S. Francesco 2/I.

Kolesarji, pristopajte k društvu, da pokazemo da so tu tudi slovenski kolesarji in ne samo laški. Zdravo! ODBOR.

Nar. delav. organizacija

II. plesni venček skupine premikarjev javnih skladišč. Skupina premikarjev javnih skladišč, včlanjenih pri N. D. O., priredi plesni venček v nedeljo dne 26. t. m. v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Začetek ob 4. uri popoldne; konec o polnoči. Svirala bo škedenjska godba. — Premikarji so popolnoma uverjeni, da se tega njihovega plesnega venčka udeležijo mnogi občani, in to tembolj ker je čisti dohodek te prireditve namenjen podpornemu zakladu te skupine.

Predavanje g. d. Gosaka o „štrajku in koalicijskem pravu“ se je radi indispozicije gospoda predavatelja odložilo na prihodnji četrtak.

Darovi.

Kod velikonočno darilo je poslal gosp. Gregor Zidar iz Rocola kron 20. — moški podružni. Cir. in Met. Denar brani uprava.

Tržaški podružnici „Slov. plan. društva“ sta darovala gg. Kögl in Počkaj 50 kron.

Vesti iz Goriške.

x Diplomski častnega člana je izročilo v četrtak društvu za ohranitev Oglejske bazilike c. kr. namestniku na Primorskem Konradu princu Hohenlohe-Schillingfürst. Di-

plomo je ukusno in umetno delo profesorja na ženskem liceju v Trstu Sinciga ter predstavlja na desni strani sv. Mohorja in njegovega dijaka sv. Fortunata, oboja mučenika; prvi je bil po legendi prvi Oglejski škof leta 69. po Kristu. Slika je napravljena po opreani sliki, ki se nahaja za velikim altarjem v Oglejski baziliki in je delo okoli leta 1503 znamenitega slikarja Pellegrina da S. Daniele. Pod sliko je knežji grb rodovine Hohenlohe-Schillingfürst. Na levi je podoba patrijarha Poppo grofa Trebenskega na Koroškem, ki je vladal od 1019 do 1042 in je leta 1031 posvetil baziliko. Slika je kopija slike nahajajoče se v cerkvenem koru. Pod sliko je nastopna posveta: Društvo za vzdrževanje Oglejske bazilike je sklenilo na svojem rednem obnem zboru dne 21. septembra 1909 enoglasno, imenovati Njegovo Previženost c. in kr. pravega tajnega svetnika, kamornika, ministra izven službe princa Konrada pl. Hohenlohe-Schillingfürst, c. kr. namestnika na Primorskem, radi njegovih izrednih zaslug za ustanovitve in procvit društva svojim častnim članom. Diplomso so podpisali društveni predsednik knez nadškof dr. Frančišek Borjija Sedej, načelnik Albin baron pl. Teuffenbach in tajnik dr. Jakob Brumat, profesor teologije.

Izpred sodišča. Dne 15. t. m. se je vršila pred okrajno sodnijo v Gorici razprava proti vpokojenemu stražmojstru Andreju Hrstu radi razžaljenja časti (§§ 487, 488, 491 k. z.) Tožila sta ga orožniška častnika ritmojster Kühnel in nadporočnik Ragossnig. Pred pol letom je bil omenjeni stražmojster osumljen, da je pisal v „Gendarmerie Nachrichten“ članke proti tožiteljema, v katerih se napada ta dva gospoda radi grdega in krivičnega ravnanja proti podrejenim orožnikom. Po brezuspešni hišni in telesni in štiri mesece trajajoči sodni preiskavi je bilo ustavljeno postopanje proti njemu pred okrajno sodnijo radi pomanjkanja dokazov in stvar se je odstopilo okrajni sodnji radi dveh pisem, v katerih se je toženec pritožil radi prej omenjenega ravnanja direktno na ministerstvo. Sodnik Covacic je toženca Hrstu po kratki razpravi popolnoma oprostil. Tožitelj oziroma državnepravniki substitut Rinaldini je zglašil pritožbo ničnosti.

Društvo „Nada“ v Sovodnjah priredi svojo pomladansko veselico na Velikonočni ponedeljek v jako zanimivim vsporedom. To društvo žrtvuje mnogo, da nudi občinstvu vedno kaj novega, kaj izbornega.

Na povabilo društva, odzvalo se je društvo „St. Andrež“ iz Štandreža, katero nastopi s pesmijo „Noč na blejskem jezeru“. Dalje društvo „Ipava“ iz Mirna s pesmijo „Na moru“. Poslušati nam bo prilika tudi naše kraške slavčke, društva „Nabrežina“ iz Nabrežine, katero nastopi s svojim vrlim mešanim zborom s pesmijo „Naše gore“. Dalje obeta mnogo smeha nastop „Stotnikovega sluga“, burka „Profesorjev taktotum“ in vedno krasna spevoigra „Skrat v sodnijski dvorani“. Ali da nastopi celo oddelček „Buffalo-Bilovih“ Indijancev, to se ne zdi samo torkovi številki „Soče“ neverjetno, ampak tudi nam. Pa, da se prepričamo, pojdemo na Velikonočni ponedeljek vsi v Sovodnje. Veni et Vidi.

Slovenska mizarnica v Trstu

Majcen Miloš v Trstu ulica Leo št. 2 nam javlja, na ima zmiraj v svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe in vso drugo pohištvo, ter da prevzema vsakovrstno delo v svoji stroki. Ker je gospod M. MAJCEN naš narodni obrtnik, ga najtopleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

Infermeria TREVES -- Trst
Zavod za asistenco bolnikom
vedno odprt
Ustanovljen leta 1885. — TELEFON 345
Sposobni bolniški strežniki in strežnice za privatno asistenco. — Prenosanje bolnikov z modnimi in higijeničnimi sredstvi od železničnih postaj in do istih, kakor tudi iz parnikov.

zaloga in- in izozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST
Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kaffi Centrale)
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih desertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Obianti. — Rum, likjer, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki l. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

LORENZO BRUNA
TRST, ulica S. Anastasio 9.
Telefon št. 1432
Skladišče drv za ogenj, lesa za polje, ogije iz drvi in COKE
Hidravlični cement, angleške opeke, katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva
- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -
Peter Jeraj
TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

.... V pekarni in sladčičarni ....
VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15
in v podružnici via Miramar 9 se dobi sedaj o priliki Velikonoč praznikov veliko izbero iz čisto naravnega masla in brez barv. Toplo se priporoča VINKO SKERK.

Poskusite ukusne potice in izvrstne presnice
sladčičarne **GIUSEPPE WEBER,**
Trst, ulica Carlo Ghega št. 4, Trst
Poštne pošiljave na vse kraje.

Valentin Zorzini
urar in dragotina
Trst, ulica Mude vecchia št. 1 (Za ložo)
Izbir zlatih in srebrnih predmetov
zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.
Sprejme se popravljanja vsake zlatanine in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju urnih zaklepnic.
Pozlačenje in srebrnenje sake kovine potom pile ali ognja, in uredi.

Sirite „EDINOST“.
Skladišče
šivalnih strojev
igel, olja, aparatov, potrebščin itd.
TEDENSKA PLAČILA.
Najnižje cene. — Sprejme se popravljanja.
REDIVO & ROMEO
Trst, ulica Belvedere št. 40, Trst

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.**
Cene dogovorne. — Postrežba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

Pekarna Josip Vatovec
ulica Sette Fontane št. 834, Trst.
s prodajo sladčic. — Vsak čas svež kruh.
POSTREŽBA NA DOM.
Moke iz prvih ogrskih mlinov. Dezertni prepečenki

Nova tržaška črevljarnica
TRST, ulica Giosuè Carducci 15
(ex Torrente) vis-à-vis Volti di Chiozza.
POMLADNA SEZONA.
Izbera črnih in barvanih čevljev za gospe, gospode in dečke; blago prve vrste, najnovejše oblike in barve; delo solidno in natančno.
Platneni črevlji in postoli v veliki izbiri.
Vse po zmernih cenah.

TOVARNA POHIŠTVA
Aleksand. Levi Minzi
Trst — ulica della Zesa št. 46.
Zaloge: Piazza Rosario št. 1. Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Trajna zaloga pohištva: ulica della Sanità št. 14.
Pisarna: ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.
Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

O priliki Velikonočnih praznikov
izdeluje
Stabilimento Triestino di Panificio (deln. družba)
Potice in Presnice
s svežim pristnim alpskim maslom
ter jamči, da izhaja lepa rumena barva POTIC edino od svežih jajo brez primesa kake barve. Izdelovanje se vrši v dobro urejenih čistih prostorih in odgovarja vsem najstrožjim higijeničnim zahtevam.

ARISTIDE GUALCO Trst, ulica S. Servolo 2,
x TOVARNA CEVI IN PREŠANIH PLOŠČ. x
Ne boji se konkurence.

Umrl je v Černici na Goriskem bivi deželni poslanec, župan Josip Faganel.

istre.

iz Pule. Ministerski predsednik baron Beck ostane na Brionskih otokih do srede.

Vesti iz Kranjske.

Umrl je na Bledu hotelir g. Viktor Klinar po domače Petran. Pokojnik je bil v naroden mož, ki je vžival velik ugled tako med domačimi, kakor med tujci.

G. Robert Kollmann, sin predčera umrlega g. Frana Kollmanna, je podaril, da počasti spomin svojega očeta, društvu „Mladika“ 1000 K. za „Trgovski dom“ 1000 K. mestnemu ubožnemu zakladu 1000 K. „Družbi sv. Cirila in Metoda“ 1000 K. pevskemu društvu „Slavec“ 500 K. „Ljubljanskemu Školu“ 500 K. „Radogoj“ 500 K. „Učiteljskemu domu“ 500 K. in „Glasbeni Matici“ 500 K. Za izvrševatelja oporoke je pokojnik imenoval župana Hribarja.

Vesti iz Štajerske.

iz Slovenske Bistrice. Veleposestvo Ignacija Schoberja je kupil slovenski konsorcij za 190.000 kron.

15.000 kron so dobili hrastniški Nemci in nemškutarji od nemškega šulferaina na Dunaju za stavbni fond nemške šole v Hrastniku.

Slovenska knjigarna na Štajerskem. Štajerski narodni Slovenci nameravajo ustanoviti knjigarno. Doslej še ni nobene slovenske knjigarne na Štajerskem.

OSMICO odpre na Veliko soboto 18. t. m., v Barkovljah Jakob Pertot (pendla) 721

Proda se mlekarja z druge prodaje vsled bolezni. Kje? pove Inzer. oddel. lek Edinosti.

V Skopo, Skopo, Skopo gostilno Zivica hodi, kdor želi dobre postrežbe in zdravja.

Vsak človek, ki hoče piti o praznikih pristani kraški teran, naj ga prave pokusi h Kosiču, Belvedere 17. 561

Brezplačno ne dobiš nikjer dobrega kraškega terana, ampak za 56 kr. liter pa pijesh za praznike pri Kosiču na Belvederu št. 17. najboljši teran v Trstu. 560

Rihenberk pod Stanjelom je najlepši kraj Viravske doline. — Gostilna Ličen nudi tečno postrežbo, izborna vipavska vina teran kraški in Steinfeldsko pivo; 21 sob za prenočišča. — Maks Ličen, gostničar. 551

Kdo ve za najboljši kraški teran v Trstu? Pridi h Kosiču, Belvedere št. 17, kjer ga dobiš po 56 kr. liter. 560

Družinski oče, ki je v zadregi, kam bo te praznike peljal svojo družino, naj pride h Kosiču na Belvedere št. 17, kjer pije lahko najboljši teran po 56 kraje. liter. 558

Prodaja moških oblek, blaga za ženske obleke zavese, dežnikov, belega in rumenega platna itd. Plačila na tedenske in mesečne obroke. Ulica Madonnina številka štirinajdeset, prvo nadstropje. 521

Gostilna

'Alla Stella'

na trgu Carlo Goldoni in Via Giosue Carducci

Različna vina prve vrste ...

zagrebško pivo.

Kuhinjo urejuje gospodinja sama.

Slovenski gostje dobro došli!

Stara odlikovana žganjarna TRST — Goldoni št. 6

TELEFON 894

Prodaja neobhodno potreben ciper za tradicionalne potice ter toči dobroznano marsalo po 80 krajcerjev liter.

BRZOJAV.

Naznanjam slav. občinstvu in cenjenim odjemalcem, da sem prevzel prodajalnico specarijskega in kolonijalnega blaga od g. Lorenza Tamaro v ulici della Guardia št. 42 pri sv. Jakobu ter se toplo priporočam slavnemu občinstvu ter cenjenim odjemalcem za obilen obisk udani

JOSIP BIŠČAK. SVOJI K SVOJIM!

VARII O. Valerian pokušat izvrstnega terana o priliki Velikonočnih praznikov. Henrik Kosič, Belvedere št. 17. (501)

Modistinja iz vezbana prodaja in izdeluje elegantne klobuke. Molin Grande 42, II. l. 539

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst, ulica San Antonio 1. Trgovina manufakturnega blaga in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

Josip Stofa mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizarska dela. 38

Velika izbira manufakturnega blaga za moške in ženske obleke in razne druge potrebščin

Proti plačilu na obroke brez povišanja cen. ulica Madonnina št. 11 M. B. KATZ, TRST

Kdor napravi rad par korakov

okrepča se s kozarcem dobrega odbranega vina ali puntigamskim pivom ter dobro pripravljeno jedjo

v gostilni „Nuova Trattoria Dollenz“

katera se odpre v nedeljo 19. t. m. Prvi Velikonočni praznik v ul. Cisternone št. 53 (Prva prečna ulica na Greti, Trsteniški hrib)

Dve lepi kroglišči. — Dvorane za društva. — Krasen razgled.

R. Neumann

Trst, Corso št. 22

Velikanska zaloga modernega obuvala

Amerikanski čevlji Humane Higijenični čevlji Chasalla

Obuvalo za šport in lov. — Neprekosljiva kvaliteta. — Elegantne oblike.

PEKRNA in SLADČIČARNA

Dominik Milanič, Trst

ulica della Guardia št. 24

Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinejšo moko vsake vrste; vino v buteljkah in likerji.

Bogata zaloga specialne grenčice „TORERO“.

Sprejema se naročila vsakovrstnega peciva kakor PINCE, FRESNIC itd.

Ob priliki Velikonočnih praznikov ne zamudite obiskati sladšičarne

Mateja Stoparja, Trst

v ulici S. Giacomo št. 7 (Corso)

kjer najdete veliko izbero potic in presnecev, izdelanih z največjo natančnostjo in naravnim maslom brez barv.

ŽELEZNATO VINO lekarnarja

Gabrijela Piccoli

v LJUBLJANI C. in k. dvorni zalagatelj in paževe zalagatelj

izvrstno učinkujoče, ima v sebi železov preparat, kateri lahko prebavljanje pospešuje, priporočljivo je posebno slabotnim, na pomanjkanju krvi trpečim in tudi nervoznim osebam bledečim in slabotnim otrokom.

Prodaja se v Trstu v lekarnah: „CREVATO“ ulica Poste 9 in „LEITENBURG“ Trg San Giovanni.

Dr. Kopřiva zdravstveni svetnik in mestni fizik v Ljubljani je zapisoval okrevajočim in malokrvnim vedno z najboljšim vspehom železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Dr. S. Sterger c. kr. okrajni zdravnik v Ljubljani, je v slučajih bledice in pri okrevajočih otrocih z najboljšim vspehom uporabljal železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Dr. L. Fürber štabni zdravnik v Gorici zapisoval je osebam, ki so že delj časa bile nervozne železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani in sicer vedno z najboljšim vspehom.

Dr. F. Gelger praktični zdravnik v Ljubljani, dosegel je z železnatim vinom lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani izvrstne vspehe.

Dr. De Franceschi primarij v bolnišnici usmiljenih oratorov v Kandiji pri Novem mestu izjavlja, da je z vspehom železnatega vina lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zelo zadovoljen.

Naročila se točno izvrše proti povzetju

Osmico odpre na Veliko soboto Mihael Vodopivec, zgornja cesta v Barkovljah, (10 minut poti od trdnjave na Greti proti Proseku). Točil bo pristno domače črno in belo vino lastnega pridelka. Prijatelji pristne vinske kapljice, dobrodošli!

Sprejme se 14 letnega zdravega dečka takoj v prodajalnico jestvin v Barkovljah kot vajenca. Naslov pove „Inzer. oddel. Edinosti pod št. 542.“ (542)

Bogata izbira oblek za moške in dečke od gl. 5.— naprej „Al buon mercato“, ulica Carducci ex Torrente 31. Prodaja se tudi na obroke. 1349

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Cermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Prilika za Velikonočne praznike!

TRST, Trg Ponterosso 7

blizu vodnjaka.

Prodajalnica porcelana steklenin, igrač in kuhinjskih potrebščin ter delalnice za olepšanje porcelana in stekla.

Cene jako zmerne.

KOLESA

Helical Premier

Prve znamke

od K 170 naprej.

Pnevmatiki po K 6.— in pnevmatična čreva od K 5.— naprej.

Vsakovrstne potrebšćine in šivalni stroji MID & NEU po najnižjih cenah.

Riccardo Sanzin

Trst, ulica delle Poste 6, Trst

SLOVENC

stanujoči v Trstu in okolici!

Podpisani usojam se naznaniti Vam, da sem odprl 8. t. m. pri sv. M. Magd. spod. št. 493 Riva dei Cingari osmico, kjer točim izvrstno belo in črno vipavsko vino pristno buketno po jako zmernih cenah. Kdor bode napravil to sicer dolgo pot, ne bode mu žal, saj se bo okrepčal s pristno vipavsko kapljico, ter šel potem toliko lažjega srca proti domu.

NB. Ker ni dovoljeno na tej omici prodajati jedil, zato sem stavil vinu jako nizko ceno, da bode lahko vsakdo zadovoljen.

Priporočam se uduai

Ivan Furlan iz Vogerskega.

Umetni fotografični atelje

pri sv. Jakobu

ulica Rivo št. 42 (pritličje)

TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakater fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

Vsaka ekonomska družina

nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev.

Nepremienjeni tip. — Znamka neprekosljiva.

Gumijevce, in neprodno blago

„OLLA“

priznan kakor najboljša in neprekosljiva vrsta vseh gumijevcev, higijena in predmetov in ribjih mehurjev

DVELETNA GARANCIJA

M. Gál — Trst, Corso 4.

Postiljave po gl. 2, 3, 4, 5.

Delalnica pasov, klinih pasov, elast. nih nogavic, obvez, ravnozobjev, ber. gelj in bidet, irigatorji od gl. 1.20 naprej.

Toplometri za vročice K 2, nav. K — 50.

Išče se dve dekli za kuhinjsko delo.

Ponudbe na „HOTEL BALKAN“.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerne. Počakaj & hōgl.

Hotel Balkan